

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középparasainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-al.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Ce trebuie să fie o Cameră profesională

De prof. G. N. Leon

Camerele profesionale nu-și au rațiunea de a fi decât în Statele cu o structură burghez-capitalistă. În țările cu altă structură socială — cari nu permit decât o singură manifestare de clasă. Camerele profesionale nu au nici o rațiune. Ce rost ar putea astfel de alcătuiri în Rusia Sovietică? Incercarea burgheziei de a se organiza ar însemna pur și simplu o îndrăzneală inutilă. Clasa muncitorească n'ar avea de ce să se organizeze pentru că spiritul ei domină cu tărie și acolo unde nu ar fi nevoe de el.

Nu același lucru se petrece în Societatea noastră capitalistă. Aici diferențierea socială și economică e mai pronunțată. Conflctele de interese au un ecou mai răsunător.

În asemenea alcătuiri Camerele profesionale își au rostul lor bine definit.

Din nefericire, Camerele profesionale au fost totdeauna considerate drept instrumente de „apărare a intereselor profesionale”. Așa dar instrumente pasive, sau mijloace de luptă în contra unor presupuși sau reali adversari.

Deși nu se declarau niciodată instrumente active de luptă în contra altor interese profesionale decât cele ale lor, în realitate ele totdeauna se deau pe poziția de luptă așteptând atitudinea vrăjmașită a celorlalte clase organizate.

Din cauza acestor atitudini firești, unde organizările de acest fel sunt izolate fără nici o legătură între ele, se pierde din vedere principalul obiectiv al activității lor întăriturarea asperității dintre interesele contradictorii ale vieții economice.

Camerele profesionale trebuie să înțeleagă că nu pot apăra în mod real interesele profesionale ale acelor pe care-i reprezintă decât, dacă și numai în măsură în care reușesc să armonizeze interesele contradictorii ale vieții sociale.

Atâta vreme cât ele se vor socoti închise în zidurile lor de neatrăbătut, fără a lăsa liber aerul curat al bunelor înțelegeri să circule, nu se va putea niciodată realiza ceea ce trebuie, urmărit cu tenacitate.

Deaceia noua lege de organizare a Camerelor profesionale trebuie să aibă la bază ideea de unitate, ideea de armonie socială, idei ce nu se vor realiza decât prin colaborarea de fierare și a tuturor Camerelor: industriale, agricole și de muncă, cimentate sub același acoperiș al noilor Camere provinciale ce vor lua ființă prin legea ce se pregătește.

HATEZER LEJRE SZALLITOTTAK
EGY SÜTŐMESTER 100.000 LEJES
BÍRSÁGAT.

A cluji pénzügyigazgatóság Hönig Mór pékmestert még a régi forgalmi törvény alapján százezer lej pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. A pékmester a súlyos bírságot a tordai törvényszékhez felebbezte meg. A tordai törvényszék az ítéletet helybenhagyta. A pékmester felebbezése következtében az ügy a cluji ítélőtábla elé került. Az ítélőtábla a felebbezésnek helyet adott és a pékmestert a ténylegesen elvont forgalmi adó ötszörösével hatezer lejjel büntette meg. A tábla kimondotta, hogy az ügyet a jelenleg érvényben levő forgalmi adótörvény alapján kell elbírálni, annak ellenére, hogy az adókihágás a meglévő törvény hatálya idején történt.

Országos iparos mozgalom a betegsegélyző sérelmeinek orvosoltatása érdekében

A targumuresi Magyar Iparos Egylet országos gyűlésnap tartását kezdeményezte és egyetemes határozati javaslatok elfogadásával akarja a kormányt a betegsegélyző súlyos sérelmeinek orvosoltatására rábírní. — Hét pontba foglalták a betegsegélyző hét főbűnét és tíz pontos határozati javaslatban mutatnak rá a sérelmek orvosoltatásának kielégítő módjára

Február 3-án tartja betegsegélyző-nagygyűlését az ország valamennyi iparos városa

A székely főváros iparosságának szép munku, agilis intézménye, a Magyar Iparos Egylet Targumures város egész iparos társadalmának képviselőiben

országos mozgalmat indított a társadalombiztosító pénztáraknál uralkodó sérelmes állapotok megszüntetése érdekében.

A targumuresi iparosintézmény körlevelet intézett az ország valamennyi iparos közületéhez, felszólítva az össziparosságot a mozgalomhoz való csatlakozásra. A mozgalmat megindító iparos intézménynök igen helyesen az az álláspontja, hogy a betegsegélyző sérelmeit egyformán súlyos az ország valamennyi városának minden iparosa, így

a közös sérelem érdekében közösen is kell eljárni a sérelmek orvosoltatásért indított mozgalomban, amelytől eredmény is csak így remélhető.

A mozgalmat megindító targumuresi iparosvezérek alábbi pontokban foglalták össze a társadalombiztosító sérelmeit:

1. A betegsegélyző önálló kormányzatának megszüntetése.
2. A beteg részére az első 7 napi táppénznek a munkaadó által való fizetése.
3. Az iparos biztosításának osztályozása.
4. A kórházi ápolásra u. alt betegnek a költség viselésére való kötelezése.

5. A táppénz alacsony volta.
6. A biztosított nyugdíj-jogosultságának megállapítása.

7. A házi gyógyszerárak működése.

A targumuresi betegsegélyző-mozgalom megindítóinak elképzelése szerint

február 3-án az ország minden betegsegélyző pénztárának székhelyén iparosnagygyűlések tartandók, amelyek a targumuresi körlevél hét sérelem-pontjának és az ezen az alapon készült határozati javaslatnak alapján egyetemesen foglalnak állást az iparosság képviselőiben a betegsegélyző-sérelemek orvosoltatása érdekében.

Természetesen minden iparosvárosban mód adódik arra is, hogy az egyes nagygyűlések határozati javaslatait

iparos küldöttség adja át a helyi képviselőknek és szenátoroknak, felkérve őket arra, hogy a betegsegélyző-ügyet tegyék szavá a parlament előtt és igyekezzenek odahatni, hogy a sérelmek törvényhozási úton sürgősen orvosoltassanak.

Megküldendők a terv szerint minden betegsegélyző-nagygyűlés részéről a határozati javaslatok memorandum formájában az illetékes egészségügyi minisztériumnak is.

Mit tartalmaz a targumuresi határozati javaslat?

1./ Kérjük a társadalombiztosító, illetve betegsegélyző pénztár önálló kormányzatának megszüntetését. Az igazgatóság úgy állítandó össze, hogy abban minden érdekcsoport megfelelő arányban képviselve legyen. A gyáripár 4, a kisipár 4, a munkások 4 taggal és a központ 1 taggal képviseltesse magát. A megválasztott delegátusok maguk közül válasszanak egy elnököt és egy al-elnököt.

2./ A biztosított tagoknak betegség esetén a nekik járó táppénzt az első naptól kezdve fizesse a pénztár, mert ezzel nem terhelhetők meg azok, akik a magas járulékkal amúgy is nagyon meg vannak terhelve.

3./ A biztosításra kötelezett maga válassza meg azt az osztályt, amelyiknek tagja óhajt lenni. A különböző osztályok díjtételei a mai viszonyoknak megfelelően következésképpen állapítandók meg:

I.	osztály heti díja,	lej 6
II.	„ „ „	10
III.	„ „ „	14
IV.	„ „ „	18
V.	„ „ „	22

4./ Ha a biztosított gyógykezelés, vagy műtét végett a kórházba utaltatik, minden költséget a pénztár fizessen. A kórházi ápolás a következőképpen legyen osztályozva:

I. és II. o. fizető tag	III. o. ápolást kapjon.
III. és IV. o. fizető tag	II. o. ápolást kapjon.
V. o. fizető tag	I. osztályú ápolást kapjon.

5./ Kérjük, hogy a biztosított betegnek járó táppénz úgy legyen megállapítva, hogy a segélyből legalább szerény élelmi szükségletét be tudja szerezni a beteg. A következő osztályozást javasoljuk:

1. o. fizető tag	napi táppénze legyen lej 20
II.	„ „ „ „ „ „ „ „ 30
III.	„ „ „ „ „ „ „ „ 40
IV.	„ „ „ „ „ „ „ „ 50
V.	„ „ „ „ „ „ „ „ 60

6./ A biztosított 58 éves koron túl ne legyen köteles díjat fizetni, de azért ha legalább 2 évig tagja volt a pénztárnak, minden jogot élvezzen.

7./ Ha a munkaadó 4 munkást állandóan alkalmaz, úgy a munkaadó felelőse is ugyanazon kezelésben és segélyben részesüljön, mint a biztosított iparos.

8./ A kezelő orvos megválasztása a biztosított beteg joga legyen, úgy, mint az minden művelt nyugati államban van.

9./ Kérjük a betegsegélyező pénztár házi gyógyszerárainak felosztását. A gyógyszerek a magángyógyszertárakból szerezésének be minden megszokása nélkül.

10./ Kérjük, hogy a betegsegélyező pénztárakban, addig is, míg az önkormányzat vissza nem állítja, ünnep és vasárnapokon is legyen ügyeletes szolgálat, különösen az első segélynyújtására.

Lapunk, Az Iparos, készségesen rendelkezésre áll a betegsegélyező-sérelem orvoslása érdekében indított országos mozgalomnak. Az országos gyűlésnap-előkészületeiről részletes és pontos tudósításokat közlünk. Eppen ezért már most felkérjük az egyes iparos intézményeket, hogy esatlakozásukat nemcsak a mozgalom tárgyműködési központjának, hanem lapunk szerkesztőségének is hozzák sürgősen tudomására.

Megvásárolja a CFR a magánkézen levő társasgépkocsikat

A pénzügyminisztériumban a napokban értekezlet volt, amelyen Slavescu pénzügyminiszter, Franasovici közlekedési miniszter és Tabacovici, az államvasutak tanácsának elnöke vettek részt. Az értekezleten elhatározták, hogy az államvasutak megvásárolják mindazokat a társasgépkocsikat, amelyek jelenleg az országban személy- és teherszállításra szolgálnak és magántársaságok kezében vannak. Ez a lépés már szoros összefüggésben van a CFR monopóliumával, amelyet a közútszállításokra kapott.

A társasgépkocsik megvásárlására már a közeljövőben sor kerül, miután a gépkocsik megvásárlására szükséges alapról is gondoskodtak. Most már csak az marad hátra, hogy az uralkodó az erre vonatkozó királyi rendeletet aláírja.

BORZALMAS TÖRTÉNET.

Egy kitűnő menetelő cipőpertligyárban tűz ütött ki. Fár óra alatt az egész gyártelep leégett. Az alkalmazottak tanakodnak, hogy ki vigye meg a rossz hírt a város határában vadászgató tulajdonosnak. Végül az egyik munkavezetőt küldik. A munkavezető, bár mindenki tudja róla, hogy dadog, vállalja a kényelmetlen megbízást.

Megérkezik a vadászlakba, ahol a gyáros egy dőg csinos kis cicával szórakozik. Azonnal a nagy úr elé vezetik. Az ráförmed, hogy beszéljen.

Emberünk csak most ébred tudatára, hogy milyen terhes megbízást vállalt. Percek telnek el és még egyetlen szót se tudott kinyögni.

— Dalolja el, amit akar, — harsogta ekkor a gyáros.

A munkavezető megemelte magát. A „Megy a gözös, megy a gözös Kanizsára” című néma közismert dalmára rákezd:

„Amint mentem, amint mentem a gyár felé, Megláttam, hogy ég a nagy tűz mindenfelé, Felrobbant a benzintartály,

Ej, haj, csuhaj, így égett le az egész gyár...

Mégse hagyják Citroent...

Csökkentett személyzettel három hónapra újra felveszi a munkát a francia Ford.

A francia kormány napokban tartott minisztertanácsán a munkügyi miniszter bejelentette, hogy a Citroen-művek, amelyek a csőd szélére jutottak, rövidesen megkezdik a munkát.

A munkásoknak azonban csak egy részét fogják újból alkalmazni, mert a gyár csupán három hónapos munkatervet dolgozott ki és annak eredményétől teszi függővé, hogy azután véglegesen beszünteti-e az üzemet, vagy sem.

Városi pótdadót a sérelmes értékadó helyett!

Cluj város tanácsa súlyos probléma elé állította a város iparosait és kereskedőit. — Miért sérelmes az áruértékadó?

Járuljon hozzá minden polgár egyenlő arányban a város terhehez

A cluj városi tanács, mint ismeretes, elhatározta, hogy a városi jövedelmek emelése érdekében a város területére beérkező és kimenő árukra egy százalékos értékadót léptet életbe. Maga a városi tanács is nehezen határozta el magát erre a lépésre, mert a tanács több tagjának is az a véleménye, hogy a gyakorlatban ezt nehezen lehet keresztülvinni. Új hivatalt kell szervezni, új tisztviselőket kell alkalmazni és ennek az üzemenek a fenntartási költsége a befolyó jövedelmet teljesen felemésztené, úgy hogy végeredményben minden haszon nélkül az iparosok és kereskedők állandó kellemetlenkedésnek lennének kitéve.

A város kereskedő és iparostársadalma mihelyt a városi tanácsnak erről a tervéről értesültek, elhatározták, hogy ennek életbe léptetése ellen a legerősebb harcot indítják meg. Az érdekelteknek az a felfogásuk, hogy ez az adó ok nélkül drágítaná meg az életet és temérdek visszaélésre adna alkalmat. Bucuresti városi tanácsa már régen rájött erre és a főpolgármester csak a napokban jelentette ki, hogy ezt az adóment

beszünteti, mert ennek megállapítása és behajtása sokkal több költséget emészt fel, mint amennyi e címen befolyik a város felül állandó kellemetlenkedést okoz a kereskedőknek. A Kolozvári Kereskedők Tanácsa és a Gyáriparosok Országos Szövetségének cluj körzete hivatalosan még nem foglalkozott ugyan ezzel a kérdéssel, mert nem tudják elhinni, hogy a tanács komolyan szándékozza életbe léptetni, de ha látni fogják, hogy a tanács nem mond le erről a tervéről, úgy mindkét érdekképviselő gyűléseket fog egybehívni a azon fog tiltakozásának kifejezését adni.

Nincs szükség telepadora, nincs szükség községi illetékekre! — mondják. — Ide-be kell lépni a régi rendszert, a pótdadót, mert az egyenlő teherelosztásnak ez az egyedüli megoldása. Ha pótdadót vetnének ki, mindenki egyenlő arányban járulna hozzá a város terhehez és azok intéznék a város ügyeit, akik tényleg fenntartják a várost, nem mint most, mikor olyanok dirigálnak, akik cégtábla és tisztító adón kívül semmi más adót nem fizetnek.

Szélhámoskodtak Bucurestiben a betegsegélyező bélyegeivel

A bucuresti rendőrségek nagyszabású betegsegélyezői bélyegcsalás ügyében indítottak széleskörű vizsgálatot. A betegsegélyező tisztviselőinek ugyanis már hónapokkal ezelőtt feltűnt, hogy körutjaik alkalmával ismeretlen egyének megelőzik őket. Bélyegeket ragasztanak a könyvecskébe és természetesen beszűkítik az érte járó összeget.

Egy Radulescu nevű ellenőrt egy üzletben aszal fogadták, hogy éppen az imént járt ott egy „felügyelő” a betegsegélyezőtől. Radulescu azonnal

az illető után sietett és sikerült utólagosan abban a pillanatban, amikor az egy másik üzletben akarta tiszteletét tenni. Rendőrt hivatott, aki leigazoltatta az al-felügyelőt. Kiűnt, hogy Ion Niculescu-nak hívják, valamikor könyvelő volt, jelenleg munkanélküli. Niculescu beismerte, hogy hónapok óta folytatja üzelmét. Azt állította, hogy a bélyegeket részint a betegsegélyezőtől szerezte, részint régi könyvecskékről „nyalta le”. Azonnal letartóztatták. Ugyanakkor vizsgálatot indítottak az esetleges büntetések kézrekerítése végett.

Új pénzügyminiszteri intézkedések az italmérőkre

Milyen italok árusíthatók a két osztályba sorolt italmérésokban? — A raktáron levő italok kiadását meg engedélyezi a rendelet. — A falusi brevet-taxák hátralékai április 1-ig még törleszthetők. — Szesztorvény elleni kihágások bírságai nem fizethetők adóbonokkal.

A pénzügyminisztérium a következő körrendeletet küldte a pénzügyigazgatókhoz:

A törvény 210-ik szakasza az italméréseket úgy a városokban, mint a falvakon két elkülönített osztályba sorozza és pedig:

a) Bort, sör, pálinkát és szabadcujkát árusító kimérések;

b) a párolt italokat árusító kimérések.

A törvény ezen határozott rendeltetéséből kiindulva az italmérések bármely más osztályozása téves, így tehát a törvény 210. szakaszának a) bekezdése szerint kibocsátott brevet alapján nem árusíthatók természetesen pálinkák, mint: borseprő, törköly, stb., mivel ezek az italok a 210. szakasz, b) bekezdése szerinti csoportba tartoznak; viszont a 210. sz. b) bekezdése alapján kibocsátott brevet tulajdonosai nem árusíthatnak csakis párolt italokat, valamint cujkát. Bár ez kifejezetten szerepel az a) bekezdésben, mégis, lévén párolt ital, a többi pálinkákkal egy helyen árusítható.

Biztos értesüléseink szerint a régi helyett kiadott új brevetekbe ugyanazokat az italokat vették be, mint a régi brevetekbe, amely tény a törvényes rendelkezésekből való eltérést jelent. A 237-ik szakaszban az italmérők, akik többfajta italt árusítanak, köteleztettek arra, hogy bizonyos

idő alatt válasszanak, mely csoportba tartozó italt akarnak árusítani a jövőben. Engedélyeztetik számukra, hogy kiárusíthassák azokat az italokat, amelyeket a törvény szerint a jövőben már nem árusíthatnak. Ebből a szempontból az összes italmérés-engedélyek felülvizsgálandók és kijavítandók a törvény és a jelen rendelet értelmében.

A szeszmonopól vezérigazgatósága megengedi, hogy a falusi brevet-taxák utáni 1933. április 1. előtti hátralékok 1935. április 1-ig havi részletekben törleszthetők. Egyetlen részletnek idejében való be nem fizetése a brevet érvénytelenítését jelenti.

A pénzügyminisztérium könyvelési vezérigazgatóságának rendelkezései szerint a szesztorvény elleni kihágásokért alkalmazott pénzbüntetések, amelyeket egytizedére és még kisebb részére csökkentettek, nem fizethetők kincstári (adó) bönokkal, hanem csakis készpénzzel.

DER GUTE TROPFEN.

„Warum mußt Du nur diese Schüsslichen Tropfen nehmen, Grossvater?”

„Weil ich in früheren Jahren zu viele gute genommen habe.”

Videant consules...

A szövegezés alatt álló új ipartörvény jelentősége

Óriási feladatokat kell megoldania új ipartörvényünknek, ha sikeresen akarja közös nevezőre hozni az országban jelenleg érvényben levő öt ipartörvényt. — Átalakulás előtt áll az egész mai világrend, ami az ipartörvény célkitűzéseiben is érezteti a maga hatását. — A céhektől a szabad iparig hosszú az út, de a szabad ipar illuziórius, hogyha mégse szabad az ipar.

Elsősorban az önkény ellen kell biztosítani a kisipart...

Irta: CS. SZÁR LAJOS

Bizonyos tekintetben érthető, hogy olyan nehezen készül az új hazai ipartörvény. Nem kisebb feladatot kell megoldania, minthogy közös nevezőre hozza a régi királyság, Erdély-Bánság, Bukovina, Besszarabia és Dobrudza területén jelenleg érvényben levő különböző ipartörvényeket.

Nálunk, Erdélyben a középkori céhrendszer törvényeinek sok esőkevénye le nem rázhatólag az iparosság gondolatvilágába idegződött. Magyarországon a céheket Nagy Lajos király alapította és azok érvénye a 13-ik századtól 1871-ig tartott. E sok század hosszú ideje alatt az iparosok polgári társadalmi elsősorban adózó, kultúra-konzerváló, várápító, országvédő alanya volt a királyságnak, de egyben privilégizált zsarnoka is annak a világnak.

Ha az ember elolvas egy ősi céhszabályzatot, valóságos istenfélő áhitat kisugárzását érzi, amely azonban rettenetesen sok önöséget takar be.

A céh-zsarnokság béklyóinak gyűlölete és ellenhatása hozta létre a szabad ipart. 1871-ben az ipar szabadsága az új törvénnyel, mint az elnyomatás utáni reakció jelenik meg. Fellélegzés az ősi uralkodási ösztön butaságai ellen. A nagy visszahatás sem volt jó, mert nem mindenben építette az ipari életet. 1884-ben a XVII-ik tc. új alapra fektette az ipari jogrendet. Megszületett a képesítéshez kötött ipari rendszer, a munkaviszony és tanoncügy igazságosabb és nem egyoldalú szabályozásával.

A regátban hiányoztak a céhek. Nem volt ipartörvény, tehát nem is alakult ki az iparos kaszt által létrehozott polgárosult élet. Idegenből jött mesterek dolgoztak a bojároknak.

Ime, ez rövid dióhéjban a történelmi háttér, amelyből sarjadzólag a mai kuszált érdekazalak kibogozásával új modern ipartörvényünknek meg kell születnie.

Az új ipartörvénytől függ a mai Románia termelési rendjének sorsa és ezzel együtt a jövő társadalmának képe is.

Jóllehet Románia lakóinak 80 százaléka östermelő mezőgazda, azért a parasztság szervezetlensége folytán mégis csak az ipari szervezettség adja meg az egész állam termelésrendi minőségét. A szovjet aránylag csekélyszámu kommunisztája sohasem tudta volna a paraszt százmilliókat a bolsevizmus igájába hajtani, ha előre tudja a földműves tömeg, hogy a rajta való segítés forradalmi jelszava után tulajdonképpen mi is fog vele történni. Ha a kulák és muzsik tudja, hogy amit neki ígértek, csak üres szó volt és hogy az egész mezőgazdaságát kollektív alapon, gyári jellegű üzemmé alakítják és abban a parasztság a taposó malom barmaként fog a gépek mellett egész életén keresztül együttműködni munkát végezni, legyen a foglalkozás helye akár az u. n. buzagyár, tojásgyár, baromfitermelő telep, állat, vagy gyümölcsfarm: bizonyára ellenszegülésre szervezkedett volna és már a legelején titakozott volna, hogy mint embergépét dolgoztassák.

A paraszt az egész világon mindenütt egyformán ös-konzervatív szellemű. Igényét képes a minimumra mérsékelni. Nehezen megy bele bármiféle újításba. Ezért is szerepel a világviság egyik okozójaként, mert a modern racionalis termelési módnak östermészetével ellenáll.

Tény és való, hogy az emberiség életátalakulásának minden fordulata sok-sok véráldozattal járt. Azonban vannak emberek, akik ki akarják

kerülni a rázkódást a vértengerét, a fejlődés törvénye alapján menvén ekibe a dolognak.

A mai nagy átalakulásban két középponti erőharcot ismerünk, amelyek egymással szöges ellenétben állanak. Nagy hajtókerének lendítő erejében mindenkinek más az iránya.

Egyik termelésrendi elv a „fascizmus”, (Németországban hitlerizmus). Ez a magántulajdon és egyéni munka elvén áll ugyan, de a közösség javára irányítja azokat, alárendelve a közös célnak az egyént.

A másik a kommunista termelés, amely magántulajdon- és vallás-nélküli társadalommal a mindenható állammal, mint kizárólagos kapitalista munkaadónak és kereskedőnek kollektív — közös — munkáuzemével működik. A mai emberi szervezethez legkisebb egységét és ezáltal az alapját képező családi intézmény a szovjetben teljesen laza. A felfenntartási ösztön kielégítését szolgáló keretén alig megy túl ennek az intézménynek lényege.

A mai állapottal szemben e két szélsőségesnek látzó rendszerből figyelhetjük, hogy miként vivja most is ezekben az új formákban átalakulásának életharcát az emberiség.

Nagyon ifjú még, zsegenek nevezhető, fiatal az emberi társadalom, jóllehet 2—300 ezer esztendő mult el fölötté. Mégis olyan régi, mint pl. a rovarok egy részéé. A hangyák, méhek sok-sok millió esztendővel ezelőtt kezdhették ma már racionalisnak nevezhető, tökéletes munkarendű társadalmuk kiépítését. Nagyon messze van még attól az emberiség, hogy meg legyen mindenkinek az egyenlő joga és a maga pontos munkaszerepe.

Százezer esztendőre van talán még azükség, amíg olyan rend lehet a kétezzer millió lelket számláló emberi fajnál, hogy a kapzsiság, önzés, uralkodási ösztön, raffineria, kizsákmányolás és leigázási hajlamosság mind eltűnjének.

A tehetséget és képessége. mérő mikro-elektrométerek majdan pontosan fogják mutatni, hogy ki milyen szellemi és fizikai munkára képes és mint a méheknél: meg lesz minden embernek a maga pontosan megszabott szerepe. A gépek tökéletessége foly. an senkisé meg dolgozhat többet heti 2—3 óránál és mégis mindene meglesz. Ma ez a kép csak álom, ábránd, mely azonban biztosan

CSAK EXPERT CONTABIL VALLALHAT KÖNYVSZAKERTŐI MUNKÁT.

Egy aradi bank igazgatóját egy bünperben a könyvek átvizsgálására rendelték ki. Az igazgató az érdekel. féllel 50.000 lejes honoráriumban egyezett meg. Miután a munkát elvégezte és díjazását nem kapta meg, beperelte a céget, amely a bankigazgató munkájának megfizetésére kötelezte magát. Az adós azzal védekezett, hogy az igazgató nem expert contabil és így nem állhat jogában a munkát elvégezni. Felperes elismerte, hogy nem expert-contabil, azonban a díjlel alapján kérte a járandóságát, mert hiszen a maga részéről a megállapodásnak eleget tett.

A timisoarai tábla 118—932. S. II. számú döntésével elutasította a keresetet, kimondván, hogy a törvény büntetés terhe alatt tiltja, hogy nem expert-contabil könyvszakértői munkát végezzen. Ennélfogva a követelés mint törvény által tiltott cselekményen alapuló igény, nem ítéltető meg.

Rostschutzfarbe KAMPF

HELLONIUM ROSTE

hochqualitatives Produkt für
Grün- und Deckanstrich
in allen Farben.Man verlange
Spezialangebot HEL-LA Chemisches Labor
István ARAD.
Str. Eminescu 27.

elkövetkezik. Az 6-kori patricius nem tudta elképzelni rabszolga nélkül a maga társadalmát, sem a középkori nemes jobbágy nélkül és mégis élhet nélkülük a haladottabb mai emberiség.

Eddig az utópiáig minden törvény, minden átalakulás, minden forradalmi harc, minden újítás, egy-egy építőköve az emberiség eme befejezett, racionalis, nagy és végleges szervezetét jelentő „életépületének”, melynek ívei alatt mindenki egyaránt elismerőjü emberként, paradicsomi boldogságban élhet.

A fentebb ismertetett mai, két ellentétes irányú termelési rendszernek van egy közös vonása is. Egyaránt arra törekszik mindenki, hogy a mai társadalom jogi egyenlőséget élvező embere vagyoniilag se legyen hátrányban. Intézményesen kívánja emelni, védeni a munkásosztályt. Mentíteni kíván mindenkit a nélkülözéstől. Az ember sorsát nem jótékonysághoz kötött alapon a szánalomtól és kedélytől függően kívánja rendezni, hanem intézményesen, kötelező formában. Ne legyenek koldusok, ne legyenek elhagyatottak, ne legyenek nélkülözők, ne legyenek olyanok, akik szellemi, vagy izommunkájukat ne tudják a betevő falat megszerzésére értékesíteni. Legyen munkája mindenkinek és emberhez méltó, jó, higiénikus lakása.

Az emberiség azért fárad, gondolkodik, küzd, hogy a társadalomban végre harmónia legyen. Ezt az összhangot szolgálna egy igazságos, új ipartörvény, amelyet annyira várunk mindnyájan. Ne kobozzon jogot, ne legyen zsarnoka egyik osztálynak se. Ne legyenek rejtett céljai. Ne helyezzen senkit hátrányba.

Lesz véleményező, aki a maga szűk életkörének szemszögéből fogja nézni az egész kérdést. Ezeket a távolnélküli kis egységeket is meg kell hallgatni. Fel kell jegyezni, mindenik javaslatát. Ezek a homokszem-szerű apróságok is kellenek a nagy építőkövek és kupolazáradék-diszek közé.

Újra kodifikálás alá kerül ötven éves ipartörvényünk és a tömérdék rendelet, amelyet a régi törvény kiegészítése céljából az elmúlt évtizedek folyamán kiadtak. Reméljük, hogy jó, humanus és szociális törvényt léptetnek majd életbe helyette.

Elismerem, hogy munkástörvényeink a lehetőség szerint valóban biztosítják a munkaszabadságot, hogy ezek a törvények humanusak, modernek, minden részletükben szociálisak. Kár, hogy a végrehajtásnál megtorpan bennük a humanizmus.

Ezt a tanulságot fel kell használni az új ipartörvény szövegezésénél. Az önkény ellen is biztosítani kell a kisipart, amelynek nagyfotosságu államalkotó szerepét senkisé tagadhatja. Nem lehet a kisipar hátrányban a gyáriparral szemben, amint hogy a háziipart sem szabad megfosztani kenyérkereseti jellegétől. Nagyon kell vigyázniok a törvény szövegezőinek, hogy a bürokrácia basái se nőhessenek az egyén nyakára.

Amit a részletekről tudnom adatott, a magam elképzelése szerint ki fogom majd fejteni e lap nasábjain. Addig is melegen üdvözlöm Reinhard Gyula barátomat, mint aki a gondolatot felvetette, hogy maga az iparosság is legyen segítségére a maga tapasztalati tanácsaival az új ipartörvény szövegező jogtudósoknak.

DIE PAPAGEIEN.

— Gestern war ich bei P.-s geladen. Die haben zwei Papageien.

— Was, gleich zwei? Machen die nicht einen grossen Laerm?

— Nein. Der Papagei der Frau schreit mit immer: „Wenn ich das gewusst haette, waere ich bei meiner Mutter geblieben“, und der Papagei des Mannes schimpft andauernd: „Woher brauchst du denn schon wieder Geld?“

Jogesetek a kisipar köréből

HA AZ ÉPÍTŐIPAROS A VÁLLALATI ÖSSZEG UTOLSÓ RÉSZLETÉT PERESITI, ANNAK AD KIFEJEZEST, HOGY A MAGA RÉSZÉRŐL A VÁLLALT MUNKÁT HIÁNYTALANUL BEFEJEZETTNEK TEKINTI

A legfőbb semmitörvények elvi döntvénye egy templomépítés ügyében, amelyben az építőiparos az építkezés tárgy formájára átadása nélkül indított a vállalati összeg utolsó részletéért pert.

Egy építkezési vállalkozó egy templom építését vállalta. Miután a munkát befejezte, a még hátralékos vállalati összeg megfizetését kérte az építkező egyházközségtől. Az egyházközség a hátralékos összeg megfizetését azon a címen, hogy a munkának hiányai vannak, megtagadta. A levonás összege megfelelt a vállalati összeg utolsó részletének.

Az építőiparos hivatkozott arra, hogy az utolsó részlet előtt kérte az egyházközséget, fizesse ki a munkásokat. Az egyházközség ezt meg is tette. Az egyházközség tehát, midőn ezt a kifejezést teljesítette, tudomásul vette, hogy a munka befejezést nyert. Különben is az épület birtokba vette és használja is. Az épület átvétele tehát minden kifogás nélkül megtörténtnek tekintendő és így az utolsó részlet is kifizetendő. Elismeri ugyan, hogy vannak kisebb javítások, a melyeket a szerződés értelmében eszközölnie kell, de azok az átvétel után váltak szükségessé és már a használat következtében állottak elő. Az ezzel kapcsolatos jelentéktelen összeget a keresetében különben is levonásba hozta.

Az alperes építkező egyházközség kérte a kereset elutasítását, indoka, hogy még hiányok vannak. Az épület birtokba és használataba vette ugyan, de nem vette át a szerződés feltételei szerint. Az a körülmény, hogy felperes utasítására fizetett a munkásoknak, nem jelenti azt, hogy ezáltal tudomásul vette volna, hogy az épület rendben készen van. Legfeljebb azt jelenthette ez a kifogás, hogy az építőiparos felperes nem végezt további munkát. Ezzel szemben megállapított, hogy az épületnél még vannak a szerződés szerint elvégzendő munkák, amit felperesnek tudomására is adtak. Felperes azonban csak a hátralékos vállalati összeget követelte. Alperes egyházközség elismeri, hogy felperes építőiparos a kisebb munkák ellenértéke fejében az ellenérték levonását részben engedélyezte. Alperes szerint tehát mivel a felperes építőiparos a hiányok közlése által a munka teljes elvégzésére hallgatólagosan fel szólított, alperes egyházközség jogosult volt a még ki nem fizetett vállalati összeget visszatartani a hiányok pótlásának biztosítékául.

Az építőiparos arra hivatkozott, hogy az egyházközség nem jogosult az összeget visszatartani, hanem ha ellenkövetelése van, akkor a munka teljesítése végett pert indíthat, de a munka hiányossága igazolva nem lévén, az összeg kiegyenlítésére kötelezendő.

A legfőbb semmitörvények a felperes építőiparos keresetét elutasította. Indoklás, hogy feltételei szerint a vállalt épületet köteles a megrendelő rendelkezésére bocsátani és ha hiányok vannak, azt pótolni tartozik. Tekintettel pedig arra, hogy ilyen hiányok tudomására adtak, amelyeket maga is részben elismert és a kereset követeléséből levont, tudomása volt arról, hogy a pénz e miatt helyezettett levonásba.

Az egyházközség nem volt köteles a hiányok pótlását kérni, midőn a felperes ezeket a tényeket már tudta és a felperes az egész hátralékos vállalati összeg iránt keresetet indított. A maga részéről felperes építőiparos ezzel a ténnyel azt fejezte ki, hogy a munkát hiányok nélkül befejezettnek tekintti. Így a kereset alaptalan, mert az egyházközség a hiányzó munkákat elvégeztette és jogosan fizette ki az összeget egy másik építőiparosnak, aki a munkát a valószínűségben el is végezte.

Elkeseredett harcra van kilátás a cluji ipartestület tisztújító közgyűlésén

E hó 27-én dől el, hogy Moldovan Anton marad a cluji iparosok vezére, vagy Rosca Vasile tölti be a helyét.

E hó 27-én lesz a cluji ipartestület tisztújító közgyűlése. Akkor derül ki, hogy az elnökséggel kit tisztel meg Cluj város iparos özszeaságének bizalma.

Eddig a háttérben folytak a harcok. Most aztán a nyílt színen is megkezdődtek a csatározások a volt és jelenlegi elnökjelölt Moldovan Antal és az ellenzék között. Moldovan ellen a román iparosok indítottak harcot s ezért kellett új választásokat elrendelni. Most is azt hangoztatják ezek az iparosok, hogy addig nem lesz béke, amíg Moldovan helyébe nem kerül más az elnöki székbe. Rosca Vasile, az ellenzéki csoport vezére s a román iparosok elnökjelöltje a napokban megbeszélésre hívta meg a magyar és zsidó iparosok vezető embereit és kifejtette előttük, hogy programja nem más, mint a legbékésebb együttműködés a kisebbségi iparosokkal.

Hangozta, hogy csak azzal a feltétellel vállalja az elnökséget, ha biztosítékot kap arra, hogy az ipartestület működéséből ki lesz zárva a párt-és nemzeti politika. Felkérte az értekezleten megjelent iparosokat, üljenek össze és ejtsék meg a jelöléseket. Hír szerint Rosca jelölőlistáján al-

elnökként Török Árpád és Petricos Aurel szerepelnek.

Moldovan hívei sem maradnak tétlenül. Erős korteskedés indult meg s Moldovannak alapos esélyei vannak az új győzelemre. Moldovan ellenzéké kezdetben még azt is kétségbe vonta, hogy a régi elnök a maga jelölőlistáját el tudja készíteni. Azt állították, hogy nem fog kapni 24 olyan román iparost, akik az előjárósági tagságra vonatkozó jelölést elfogadják. A feltevésükben azonban csalódtak. Moldovannak több híve van, mintsem gondolnák s így elkeseredett harcra van kilátás.

INKOGNITÓ.

Két ur beszélget a vonaton. Az egyik Ausztriába utazik fürdőre és rettenetesen rázza a rongyot. Például ezt mondja:

— Tudja, kérem, én elvből mindig inkognitóban utazom.

— Na és ilyenkor hogy nevezi magát?

— Gróf Eszterháznak.

— És mi a valódi neve?

— Pollackek.

MIKOR NYILIK MEG A MUNKASBIZTOSÍTÓ ROKKANTNYUGDIJÁT ELVEZŐ BIZTOSÍTOTT UTÓDAINAK JOGOK A BIZTOSÍTOTT ELHALALOZÁSA ESETÉN?

A központi felebbezési bizottság 1491/1934 számú döntvénye szerint ez a jog a biztosított halálának napján nyílik meg.

Sp. M. biztosított 1933 július 1-én elhunyt. Özvegye 1934 március 28-án az elhunyt után nyugdíjat kért. Kérelmét a törvény 22-ik szakasza alapján terjesztette elő, mint aki az elhunyt törvényes felesége, munkaképelen és a csatolt szegénységi bizonyítvány szerint teljesen szegény és vagyontalan. Ezen az alapon kérte a férje után járó nyugdíj 50 százalékának részére való megállapítását. Kérelmében előadta, hogy a nyugdíjat az elhalálozás napjától kéri, vagyis 1933 július hó 1-től.

A munkásbiztosító a kérelem elutasítását kérte, mert szerinte a törvény 18-ik szakaszának 3-ik bekezdése alapján a munkaképetlenség eseteire járó nyugdíj attól a naptól kezdve adható meg, amikor eziránt a kérelmet bármelyik munkásbiztosító pénztárhoz benyújtották. Ezt a kérelmet azonban csak 1934. március havában nyújtották be, így ez a terminus az irányadó a kére-

lem elintézése szempontjából.

Az elsőfoku bizottság ezt az indoklást el is fogadta.

Felebbezés folytán az ügy a központi ítélő bizottsághoz került. A legfőbb fórum megállapította, hogy a nevezett 1930 óta rokkantnyugdíjat kapott. Tekintettel erre, a nyugdíj jogcíme már meg volt állapítva az elhunyt részére. Özvegye így csak a törvény értelmében részére járó nyugdíjjogosultság megállapítását kérte. A döntő tehát az, hogy mikor szerezte meg az erre való jogcímet. Kétségtelen, hogy a férje elhalálozása napjával nyílt meg részére ez a jog. Ettől a naptól jár tehát számára a nyugdíj, amely ettől a naptól folyósítandó is, mert a 22-ik szakasz szerint ez a jog az elhalálozás ténye folytán kérhető csak és ezzel a nappal kezdődik. Nem az előterjesztéssel nyílt meg tehát az özvegy jogcíme, hanem kéreime folytán ezzel a nappal érvényesítette a már megnyílt jogát.

A törvény 18-ik szakaszának 3-ik bekezdése nem az ilyen esetekre, hanem magára a személyre vonatkozik, aki a saját maga eredeti jogán kéri első ízben nyugdíját, nem pedig azokra a jogutódokra, akik jogukat csak az előd jogán érvényesítik.

Közli: Kele Sándor dr. ügyvéd, Arad

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSBEN.

Helyzetkép a hazai közgazdasági élet barométeréről, a téglá- és cserépiparról

A romániai téglá és cserép hatvan százaléka a Bánság gyáraiban készül. — Miért küzdött kerámiail iparunk tizenöt éven át eredménytelenül a CFR oktalan díjszabáspolitikája ellen? — Évi 15.000 vagon egyedül a bánsági téglá- és cserépipar reális szállítási szükséglete, ami kalkulációs alapnak so megvetendő a CFR szempontjából. — A téglá- és cserépipar mint kulturális tényező.

Mit jelent a hazai téglá- és cserépipar számára a november 15-iki 15-20 százalékos vasuti tarifa-redukció?

Irta: SZLADEK BÉLA

okl. mérnök, a lugoji Muschong-művek r. t. vezérigazgatója.

Még tartanak az 1930-33-as krízisévek kihatásai, még itt hevernek a gazdasági válság cserepei és halottai, csak lassanként mutatkozik egy-egy csillama a régvárt hajnalpírnak, az élni-akarásnak. Az építőipar is kezd felemelkedni lassanként a válság lidércnyomása alól.

Az építőipar egyik legfontosabb tényezője kétségen kívül a téglaiipar, amelyet nyugodtan a közgazdaság barométerének tekinthetünk.

Ha a téglagyáraknak van elég munkájuk és haszonnal dolgoznak, úgy elfogadható, hogy más iparágak is, ugyint: a vas, cement, faipar, valamint az építészeti többi mellékágai is boldogulnak. Ezek azok az iparágak, amelyek kizárólag a belföldi piac befolyása alatt állnak, míg más iparágak, mint például a textilipar, az állami vámpolitikától is függenek és így azok tevékenységét államok közti gazdasági megállapodások is befolyásolják. A téglaiiparnál kizárólag a téglá- és cserépipar a mértékadó, melynek ellátásához a téglagyáraknak megfelelő szállítási lehetőségre van szükségük.

A bánsági téglagyárak a romániai téglagyárak kapacitásának hatvan százalékát képviselik, munkakörüik azonban a CFR oktalan díjszabáspolitikájának következtében már évek óta igen korlátozott. Maga után vonja ez a haszon legminimálisabbra csökkenését. A cserép ugyanis értékeinek 60-70 százalékáig szállítási költségekkel van megterhelve, melyek főleg a 300 km-nél nagyobb távolságoknál érintik fájdalmasan a fogyasztó építőit.

Ezt a díjszabáspolitikát 15 év óta nem tudtuk megérteni, de mindig igyekeztünk az illetékes fórumoknál közbe lépni, hogy az áru részére mérsékeltébb fuvarhárt léptessenek életbe, hogy így a fogyasztó, főleg a kisgazda, hazánk minden sarkában aránylag egyforma áron jó tetőfedő anyagot szerezhesen be.

Ezt az oktalan díjszabáspolitikát legfeljebb a CFR vagonhiányával magyarázhatjuk meg, ha tekintetbe vesszük, hogy a bánsági téglaiiparnak évi 15.000 vagonra van szüksége üzleteinek akadálytalan lebonyolításához, míg a CFR vagonállománya mindössze 30.000 db. Feltesszük már most a kérdést: mi lesz, ha a gazdasági nyomás gyengülésével a mostani ötven százalékos kitermelés helyett újból megkezdődik a százszázalékos kitermelés? Még csak rá gondolni is ijesztő. Vagy ismét külföldre megy akkor a CFR vagonközlekedés, vagy a jelenleg szünetelő belföldi vagongyárakat fogja működésbe hozni. A vagonhiány már is meglehetősen érezhető. Miért nem kezdődik meg nálunk mégsem a vagonállomány sürgős kiégésítése? Miért állanak vagongyáraink munka nélkül? Miért nem állítanak be évenként 2-300 új vagon? Az erre felhasznált összegek a közgazdaság javára szolgálnának és a munkanélküliek száma is jelentősen apadna.

Itt van például a belföldi kölcsön, amelynek szép sikere lehetne teszi, hogy a hadicélok mellett a termelőgazdaság is segélyben részesülhessen. E belföldi kölcsön célja az egész gazdasági élet felvillanyozása. Ma ugyanis már nem elegendő részleges intézkedések, hogy valamilyen a gazdasági helyzet urai legyünk. Minden vonalon szükség van az összes erő működtetésbe hozatalára, amelyek csak így eredményezhetik az általános helyzet javulását.

Statisztikailag így fest a cserépipar: az 1930-as válságévében 70 millió darab fedőcserép készült Romániában, míg 1928-ban 120 millió darab. Ez a

szám az 1932-33-as évi válság folyamán 50 millióra csökkent, minek következtében számos gyárunk vagy teljesen, vagy részben leállt.

1933-ban kiadó utánaengedett a gazdasági nyomás és így 1934-ben elérte a tetőcserép-gyártás újból az 1930. évi 70 millió darab termelést. Ez az újjászülés az újból erőre kapott építkezésre vezethető vissza, mivel a földművesektől 3 éven át nem volt törlesztési való adóssága és így a vásáron mint vevő újból jelent meg, hogy megörzött pénzét hasznosítsa és épületekbe fektesse be. Tény, hogy a földművesnek van pénze és reméljük, hogy most új éle et kezd és pénzt a gazdaság összes ágainak rendelkezésére bocsátja, miáltal az egész közgazdaság meggyógyulhat.

Későn bár, de mégis életbe lépett f. é. november 15-én a mérsékeltébb díjszabásredukció, amely a 300 km-nél nagyobb távolságoknál a cserépszállítmányoknak 15-20 százalékos engedményt nyújt és így az új évben remélhetőleg nagyobb lesz ebben a ciklusban a kereslet.

Mint a kultúra előmozdítója sem áll utolsó helyen a cserépipar. A téglával és cseréppel épített ház az építő gazda esztétikai és higiéniai igényeit fejleszti, tehát feltétlen népegészségi faktor, amit utazásainknál úgy Erdélyben, de főleg a Bánságban megállapíthatunk. Megyénkben, valamint Timis-Torontál megyében, ahol igen előrehaladott a téglaiipar, a falvak igen szemrevalók, csinosak, nem úgy, mint a téglagyáraktól távol esők. Az említett megyékben parasztjaink téglá-

házaiukban egészséges hajlékot találnak. A lakosság egészségének érdekében államférfiainknak kötelességük gondoskodni arról, hogy a téglagyáraktól távol lakó parasztnak is lehetővé tegyék a téglából való építkezést. Olcsó vasuti szállítási díjjal tegye olcsóbbá a téglát és a cserepet, az állam, hogy a gyáraktól messze fekvő vidékek paraszt lakossága zsebének is hozzáférhető legyen.

Ujesszándőre epedve várjuk az általános kulturpolitikai, lelki és gazdasági enyhülést. Ez azonban csak akkor következhetik be, ha az összes produktív erők nemzeti és vallási különbség nélkül, erős akarattal közös román hazánk felvirágoztatásának szolgálatába állanak.

E cél érdekében mindenkinek baráti kezét nyújtunk, aki önzetlenül szolgálja a felépítés harmonikus nagy munkáját!

SEMMITŐSZÁKI DÖNTVÉNYEK A C. F. R. FELELŐSÉGÉRE

Kimondotta a legfőbb semmitőszék (III. 2040-1933), hogy az áru átvétele nem menti fel a CFR-t a felelősség alól, hogyha az átvétel jogfenn-tartással történt.

A CFR kártérítésképpen azt az értéket tartozik fizetni, amelyet a károsult számára az elvesztett áru reprezentált.

Korlátozás csak annyiban van, hogy ez az érték nem haladhatja meg a napi árat, Feltűnő gondatlanság, vagy rosszsindulat esetében azonban az elmaradt hasznót is fel lehet számítani. (Legfőbb semmitőszék III. 1414-1933.)

KÖLTSEGES NEMESEBB RÉSZ.

— Két egymás mellett lakó skót közös ház-
örz kutyát vásárolt. Amikor vizsik haza a közös
tulajdont, megszólal az egyik:

— Válasszon, szomszéd, hogy a kutyának melyik felét akarja?

— Hogy-hogy melyik felét?

— Ha akarja, megkaphatja az első felét, ahol a kutya feje meg a szája van, vagy a hátul-só felét a farkánál.

— Az első felét akarom a fejével meg a szájával

— Rendben van, akkor maga fog gondoskodni a kutya kosztjéről.

TALALÓS KÉRDÉS.

Mi a horgász?

— Elöl egy kukac, hátul egy naplopó.

Megszorították a hitelfeltételeket a cluji bórkereskedők

A szindikátusba tömörült cluji bórkereskedelem fellépett a nyomorgó lábbelikészítő kisiparosság ellen. — Egyelőre egyezkedni akarnak az adósságokra és megnevezítették a bóraru kihitelezését.

Csak szervezettség védheti az iparost a szervezett kereskedők ellen.

A cluji bórkereskedők érdekeit védelmére szindikátus alakítottak. Annak idején hangoztat-ták, hogy ez a szindikátus a cipész és csizmadia iparosok érdekeit nem érinti. A szindikátus most elhatározta, hogy

a kihitelezéseket megszigorolja és a régi adósságokat adósságalku fizetésére szólítja fel.

Erre a lépésre az kényszerítette a cluji bórkereskedőket, hogy a gyárak csak készpénz ellenében adnak nekik árut, ők pedig híkrelytelenek azt kiadni. A szindikátus e határozatának eredményeképpen körlevélben értesítette az összes cluji cipészeket és csizmadia iparosokat, hogy

2500 lej értékig hitelt árut csak hon ellenében, 2500 lejen felül váltó, 5000 lejen felül pedig csak jelzálogos bekebelezés ellenében szolgáltatnak ki.

Felhívták egyben a régi adósaikat, hogy január 15-ig adósságaik rendezésére tegyenek javaslatot.

A körlevelet e hét elején kapták meg az ér-

dekl iparosok. Sokan félreértették, mert

azt gondolták, hogy a kihitelezés teljesen megszűnik és hogy adósságukat január 15-ig ki kell fizetniük.

Eppen ezért az ipartestület kebelében működő cipész és csizmadia ipari szakosztályt a napokban ebben a tárgyban rendkívüli gyűlésre hívták egybe. A gyűlésen több felzúgolás hangzott el. A

cipésziparosok egy része kijelentette, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az adósságát behátható időn belül rendezze.

Mások annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy

ez az adósság is konverzió alá esik.

Elhatározták, hogy mielőtt végleg döntenének, az ipartestületi ügyész véleményét kéri ki és azután egy héttagú bizottságot küldenek ki, hogy a bórkereskedők szindikátusával a tárgyalást felvegye. Ennek a bizottságnak Biris Luca, a szakosztály-nak az elnöke lesz az elnöke.

Február

2

Aradi
Iparos Bál.

**AKKOR IS KÉRHETI A HÁZTULAJDONOS
A LAKÓ KILAKOLTATÁSÁT, HA
A LETETOTT HÁZBÉRT NEM FIZETI**

Erdélyes semmitűszéki döntvény egy bizonyított házbértörvényben

Az adóbehajtásról szóló korábbi törvény 34. cikkének alapján

a fiskusnak jogában állott a házbértet letiltani az egyes lakóknál.

A lakók azután haladékot kértek a pénzügyi hatóságoktól a bér befizetésére. Megtörtént azonban és ez volt a gyakoribb eset, hogy

a lakó sem a háztulajdonosnak, sem a kincstárnak nem fizetett,

ha azután a háztulajdonos kilakoltatási keresetet indított ellene, azzal védekezett, hogy

nem esett késedelembe a háztulajdonossal szemben, mert hiszen a letiltás folytán nem tud fizetni.

A lakónak pedig jogában áll akkor fizetni, amikor a kincstár követeli tőle a bért.

A legelső semmitűszék most kimondotta, hogy

a letiltás folytán a háztulajdonos nem veszíti el tulajdonosi jogait, ennél fogva jogosan kérheti lakójának kilakoltatását, ha az a letiltott bért a lakó bér fizetésére nézve előírt időben nem fizeti be a kincstárhoz.

(A határozat száma C. I. 744-934.)

Az új behajtási törvény a korábbi törvénynek a bérlettiltásra vonatkozó rendelkezéseit fenntartja és így a joggyakorlat továbbra is helytálló. Ugyanaz a törvénysszakasz azonban, mely a kincstár letiltási jogát a korábbi törvényhez hasonlóan fenntartotta,

ezt a jogot kiszélesítette arra az esetre is, ha a háztulajdonos szünetelt a kincstár megőrzésére törekszik.

Ígyenkor a kincstár az ingatlanra zárgondnokot nevezhet ki. Ez a zárgondnok már a tulajdonos jogait is gyakorolja és ebben az esetben, véleményünk szerint, a háztulajdonost már nem fogja megilletni a kilakoltatási jog, mert ezt a jogot a ház kezelésére kirendelt zárgondnok fogja gyakorolni.

★

KASZINÓBAN.

— Mit csinál a fiacskád? — kérdezi Taszib. Agenortól.

— Hja, bachátom, az nagyon okos fia.

— Na, na, mit csinált?

— Hát képzeld, benyit hozzánk a levélhóhdó, a gyecek meglátja és felkiált:

— Ni, ni, katona!

— Ne mond, igazán?

— Bizony, ilyen okos

— És hány éves a gyecek?

— Huszonhat.

★

SELTSAME AUFFASSUNG.

„Lina, wenn heute abend meine Gäste kommen, nehmen Sie keinen Schmuck!”

Das neue Mädchen: „Gnädige Frau, mein Schmuck ist zwar nicht sehr kostbar, aber jedenfalls danke ich für die freundliche Warnung!”

Letett a kormány a gazdasági kamarák legújabb megreformálásáról

Mi tagadás, a reformálás erőszakolt szénvédélye megint felosztással fenyegette néhány héten át, — most már nemcsak a kereskedelmi és iparkamarákat, de a mezőgazdaságiakat és a nemrég létesített munkakamarákat is. Nem volt a kereskedelmi minisztériumnak véglegesen kialakult terve arra, hogy mit csináljon az intézményekkel, csak éppen csinálni akart velük vagy belőlük valamit, ami még nem volt. Nem egy kialakult és jónak tartott gondolat, nem egy noszaabb időre szóló és alaposan átgondolt cél szolgáltatásban állott ezuttal sem a reform terve; öncél volt ez, csak a mindenáron reformálni akarás vágya szülte. Meg akarták szüntetni a kamarai intézményeket az ország egész területén és centralisabb szerveket akartak helyükbe állítani nem gondolva arra, hogy a kamarai intézmények elsősorban érdekképviseleti szervek, a kereskedők, iparosok, mezőgazdák és munkások érdekeinek képviselői a kormányokkal szemben is és csak másodszorban az állami adminisztrációs szervezet gazdasági exozitúrái.

A halálra szánt kamarai intézmények közül a kereskedelmi és iparkamarák Erdély területén hetven éves multtal bírnak, a mezőgazdasági és munka-kamarák újabb keletű intézmények, de éppen olyan hezagpótlók lettek rövid fennállásuk óta is, mint idősebb test

vérek, a kereskedelmi és iparkamarák. A kereskedelmi minisztérium ennek dacára hajlandó lett volna egy bizonytalan kísérletezés kedvéért feldolgozni ezeket az intézményeket multját és egzisztenciáját, szélnek dobálni a vagyonukat és létesíteni helyükben új intézményeket, amelyek talán alkalmas szervek lehettek volna arra, hogy a kormányok tartományi exozitúrájaként működjenek, de semmi körülmények között nem lehettek volna érdekképviseleti szervek.

A reform azonban megbukott, a kormány letett a kamarák megszüntetésének tervéről, mert

kiderült, hogy a kamarák alkotmány-módosítás nélkül nem oszthatók fel.

Az alkotmány 70. szakasza ugyanis megállapítja, hogy a szak-kamarák a törvényes érdekképviseleti szervei a gazdasági szakmaknak, a kereskedelemnek, iparnak és egyenesen kötelességévé teszi a kormányoknak és a törvényhozásnak, hogy valamennyi termelő osztály számára ilyen kamarákat kell létesíteni. Nemcsak a meglévő kamarák nem szüntethetők meg tehát, de a kézműiparos-osztály is igényt tart arra, hogy önálló kamarák védjék meg érdekeit, amelyek ma a legelhanyagoltabbak valamennyi gazdasági ág érdekei között.

Szigoruan végrehajtják a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasítását

Titeanu belügyi alminiszter napok óta nagyjelentőségű szabályzatot dolgozik, melynek intézkedései módosítanak arra, hogy az állam magánvállalatok ügyeibe is beleavatkozzék és elhelyezze azokat a munkanélkülieket, akik középiskolai és egyetemi képzettséggel bírnak. Ertesztésünk szerint a kormány más megoldásokkal is foglalkozik abból a célból, hogy a munkanélküli-

ek többi kategóriáit is kenyérhez juttassa.

Kormánykörökben hangzottak, hogy a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasítását a legnagyobb szigorral fogják alkalmazni. A belügyminisztériumban már készítik azokat a kimutatásokat, amelyek alapján betöltik az idegen alkalmazottak elbocsátása következtében megüresedett állásokat.

IAMANDI MINISZTER ÉS POP VALER
A VÁROSOK ELROMANOSITASARÓL.

A liberális párt szilágymegyei gyűlésére mintegy kétezer főnyi tömeg vonult fel. A falvak küldöttségei táblákat vittek. A rendet a megyéből behívott csendőrök tartották fenn.

Maga a gyűlés a simleulsilvaniei városi színházban a tanács gyűléstermében zajlott le. Pop Valér beszélt a kormány képviselőjében. A kormány munkájáról számolt be s aztán hangzott, hogy

a mai kormányzás erősíteni fogja a román kereskedő és iparosréteget, mert úgy illeik, hogy a Romániában levő városok valóban románok legyenek.

A kormánypárt H-csoportjának lapja, a Nationalul Nou, nyilatkozatot közöl, a külföldön üdülő Jamandi minisztertől, aki kijelentette, hogy az ellene folyó egész hadjárat egyetlen mondaton alapszik, amelyet háromórás beszédéből ragadtak ki. Nem veszik tekintetbe, hogy a szóbanforgó kijelentés kifejezésbeli csuszamlás is lehetett. Különben a parlament ülésének megnyitása után ki fogja magyarázni kifogásolt kijelentéseit, annyival is inkább, mert teljesen egyetért a kormány politikájával abban, hogy folytatni kell az erdélyi városok elromanosításának 1922-ben a nagy Bratianu által elkezdett munkáját.

★

ANGRÓ RENDELES.

— Mennyibe kerül egy fénykép? — kérdezi a skót a fényképésznél.

— Az első tucat háromszáz lej, — mondja a fényképész, — a második tucat százötven.

— Rendben van, — mondja a skót, — esindíjon akkor nekem a második tucathól egy tizenketted tucatot.

NEM UTAZHAT
diana
SŐSBOR SZÉZ
NÉLKÜL!

ADÓÜGYEKBEN IS TARTSUK BE
A FORMÁKAT!

Az adótörvénynek sokat emlegetett formálása néha magának a kincstárnak is ártalmára szolgál. Ezért jó, ha az adózó jogorvoslatainál alkalmazkodik az adótörvény formalisztikus szelleméhez.

Igy a 84-ik szakasz első bekezdése írja, hogy a recursot az Administracia de Constatare adhatja be. Megőrtént, hogy a kincstár által beadott recursot nem az Administrator de Constatare, hanem a nálánál magasabb rangú inspektor írta alá. A bucuresti tábla 159-1934. számú határozatával megsemmisítette a kincstár egy ilyen recursát, mint olyant, amelyet nem illetékes személy írt alá.

★

OPFER DER WISSENSCHAFT.

Bettler: „Erbarmen Sie sich eines Opfers der Wissenschaft!”

Dame: „Röntgenstrahlen oder Laboratoriumsunfall?”

Bettler: „Nein, Fingerabdrücke!”

Egy kis bepillantás a monstre tőke számításaiba...

Érdekes vita egy belga mérnök és a hazai vaskartell között

Doqué ur, a ploesti iparkamara elnöke mesterségesen kitenyészített tényezőnek deklarálta a hazai vasipart. — Hogyan védekezik a vaskartell a belga születésű nagytőkés súlyos vádjai ellen? — Miért drága nálunk a vas és miért olcsó a buza?

Duqué mérnöknek van igaza, vagy a kartellnek?

A ploesti kereskedelmi és iparkamara memorandumot készített az ipari kartellekről és különösen a vasárur és a mezőgazdasági cikkek ára közötti aránytalanságról. Ez a memorandum, amely a kamara elnöke, Duqué mérnök, a Concordia-petroléumvállalat vezérigazgatója állított össze, óriási konsternációt és tiltakozást váltott ki. A belga ipari csoport romániai érdekeltségének exponense (Concordia petroléumvállalat, Creditul Carbonifer, Szénbányatársaság és Hydrofina villamossági vállalat) a belgiumi vasiparral hasonlítja össze a romániai vasipar árát, termelési feltételeit és minőségi értékét és arra a konklúzióra jut, hogy

a romániai vasipar csak mesterségesen kitenyészített alakulat, amely csak a magas vámvédelmeknek és a behozatali és devizamegszorításoknak köszönheti életképességét és ezeket a nagy előnyöket arra használja fel, hogy tönkre tegye a vaskereskedelmet, másfelek pedig megdrágítsa a mezőgazdasági termelést.

Duqué mérnök memorandumára a vaskartell válaszolt és kimutatta, hogy

a belgiumi vasipar egészen más feltételek között termel és azért lehet olcsóbb.

A tárgyi ellenérveken kívül mindenekelőtt azt veszik rossz néven Duqué mérnöktől, hogy egy román kereskedelmi és iparkamara elnöki minőségében — és belga nemzetiségű lévén —

a kartell szerint alaptalan támadást intéz a román ipar ellen és annak letörését javasolja a belga vasipar javára.

A belföldi vasipar egész sereg vállalatot foglalkoztat, megélhetést nyújt a munkások és tisztviselők tízezreinek, tekintélyes jövedelmeket juttat az államnak és a vasútnak, nem is szólva arról, hogy a belga vasipari termékek importja a lejármolását idézné elő és így senki sem látná hasznát a belga áruk állítólagos olcsóbb voltának, mert

a valutakülönbséget felemésztené az árak között mutatkozó differenciát.

Ezeket mondja a belföldi vaskartell és pontról-pontra igyekszik megcáfolni a Duqué-féle memorandum adatait és állításait. A memorandumhoz mellékelte belga árjegyzék szerint kétségtelen, hogy ott a vasipari termékek lényegesen olcsóbbak, mint Romániában, mert a belgák Amerikából, Ausztráliából és máshonnan vásárolnak olcsón és vízi úton, tehát olcsóbban szállítják haza a terményeket és így olcsóbban is tudják eladni, mint amennyibe a román buza kerül belföldön. Ezen az alapon — mondják a vasipari vállalatok — Romániának le kellene mondania a buzatermesztésről is, ha a ploesti iparkamara felfogása szerint akarja eljárni.

Ugyanez a helyzet a vasipari termelésnél is. A belga vasiparnak tudvalevően rendkívül előnyös helyzete van a vasérc és a szén bányászata szempontjából. A nyersanyagok igen rövid távolságokon kerülnek szállításra és a csatornákon keresztül közvetlenül összeköttetésük van a tengerrel. Azonkívül

a belga vasipar legalább 110 évvel idősebb, mint a romániai, teljesen amortizált berendezése van és az egész világon piacra talál.

Hogyan lehet ezt az ipart összehasonlítani a romániaiával, amely részben csak a háború után keletkezett és az, amely az új területekkel került át, csak az utolsó 15 évben igazodott hozzá az ország szükségleteihez?

A vaskartellnek ez a védekezése megkezdőd-

sen gyenge és inkább igazolja a Duqué-memorandum konklúzióját, hogy

éppen azért nincs komoly létjogosultsága a romániai vasiparnak, mert új és mesterségesen kitenyészített valami.

Sokkal ügyesebb a kartell visszavágása ott, ahol Duqué ellen fordítja saját fegyverét és megkérdi, hogy

miért adja el az ő vezetése alatt álló „Creditul Carbonifer” kétszeres magasabb áron a vasútnak a kőszén, mint amennyibe Belgiumban kerül a sokkal jobb minőségű szén?

A román szén azért drágább, mert a bányák minősége és a csökkent termelés miatt

a szén kitermelési önköltsége nálunk többbe kerül, mint Belgiumban.

Ezen az alapon a kőszén is Belgiumból kellene importálni, mert olcsóbb. Hiszen egy nagyobb belgiumi szénbánya egy nap alatt több szenet termel ki, mint Románia valamennyi szénbányája egy hónap alatt. Ugyanezt az összehasonlítást — mondják a kartellvállalatok — megcsinálhatná Duqué mérnök az ő koncernjéhez tartozó villamossági vállalat által Bucurestinek eladott áram és a belgiumi villany ára között, holott a

Hydrofina villanytelepe a petroléumvidék közepén fekszik, tehát nagyon olcsó tüzelőanyaggal dolgozik és más előnyöket is élvez (olcsóbb munkabérek) és

mégis sokkal drágább áramot szállít, mint a mennyibe Belgiumban kerül az áram.

A vádak és az ellenvádak, érvek és ellenérvek tömegéből csak egy kétségtelen következtetés vonható le, mégpedig az, hogy

mindkét félnek igaza van bizonyos szempontból.

A ploesti iparkamara elnökének igaza van abban, hogy

sehol a világon nem olyan drágák a vasipari cikkek, mint Romániában, mert a magasabb termelési költségek ellenére, a vaskartell tulajdonosai is dolgozik és nem hajlandó többszázszázalékos évi profitjáról lemondani, még akkor sem, ha az egész vaskereskedelem belépésztul is.

De a vasiparnak is igaza van, amikor illetékellenek tartja Duqué mérnök kritikáját, amikor ugyanaz a Duqué, mint a Concordia petroléumvállalat vezérigazgatója 12—16.000 lejért adja a tüzelésre szánt pakurát az erdélyi vasgyáraknak, amikor a belga vasipar 2500 lejért kapja a legfinomabb szenet a maga üzeménél, vagyis kalóriákban beszélve, a Concordia pakurája 400 százalékkal többbe kerül, mint a belgiumi szén. És az is gyengíti Duqué mérnök kritikájának erejét, hogy mint petroléumiparos, önmaga is sokkal olcsóbban adja el a petroléumtermékeit exportra, mint a vasipar, sőt a külföldi fejlettebb petroléumiparok dömpingje miatt külön 20—30 százalékos exportprémiumot is vesz igénybe, hogy külföldön konveniénál tudjon.

A vita tovább folyik és kétségtelen, hogy sem miféle gyakorlati eredménnyel nem fog járni, sem a fogyasztóra, sem a kereskedőre. Azaz, mégis, valami eredménye már is van a vaskartell elleni támadásnak. Január elsejével a vaskartell a horganyozott lemez árát kilónként 2 lejjel felemelte.

Kötelezővé teszik minden házépítésnél a gázmentes fedezéket

A háború veszélye, hála a Népszövetségnek, elmúlt. Mindazonáltal az európai országok óvatosságából mégis számítanak arra, hogy ha most nem is, idővel mégis bekövetkezik a rettegett tömegmészárlás.

NEM TALÁLTA EL.

Valaki a pályaudvaron idegesen ide-oda futkos, mintha keresne valamit.

— Talán enni akar? — kérdezi tőle egy jóindulatu ur.

A valaki röviden válaszol:

— Ellenkezőleg...

LEVEGŐVALTOZÁS.

— Mi az, maga januárban tavaszi kabátban jár?

— Igen. Ma délután Karlsbadba utazom.

— Na és ott már olyan meleg van?

— Nem, de mire kiszabadulok, tavasz lesz.

HOL ADHATÓ BE A KÉNSZEREGERGYEZSÉGI KÉRELEM?

Az iparos vagy kereskedő kénszeregergyezségi kérelmét ott adhatja be, ahol a székhelye van, de nem ott, ahol a telepe. A „Sediul Societății” vagyis a székhely nem azonos a „Stabilimentul Comercial”-al, vagyis a teleppel. A hitelezőnek az e kérdésben használt jogorvoslatok tekintetében nincs intervenció joga (Legfőbb semmítőszék III. 619—934.)

BIRO ELŐTT.

— Előre megfontolt szándékkal verte meg a feleségét?

— Nem, kérem, melléje akartam ütni és véletlenül eltaláltam.

MEGSERTEETTE.

Lúke ur elmegy az antikváriumból, hőn alatt egy vaskos könyvvel és azt mondja:

— Volna egy eladó büntetőtörvénykönyvem. Megveszi?

— Használt példány? — kérdezi az antikvárius.

Lúke ur dühösen feleli:

— Mi köze hozzá?

**Hajmosó
és hajszárító**
készülékek
és más
**fodrászati
cikkek**
olcsón, szakszerűen
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

HATÓSÁGOK RÉSZERE TÖRTÉNÉS SZÁLLÍTÁSOKNÁL NEM KÖTELEZŐ A SZÁMLABELYEG.

Azokra a számlákra, amelyeket a hatóságoknak kézbesítenek és amelyekre vonatkozóan 1.40 százalékos adót vetnek ki, nem kell számlabelyegget felragasztani, minthogy mind a két fajta juttaték proporcionális adó és ezek közül a nagyobb összegűt kell alkalmazni.

A helyegtvörvény ilyen értelemben való alkalmazása tekintetében nincs semmi szükség különös határozatra, vagy utasításra, csak világos magyarázatra.

Fentiek jogi indoka a következő:

Ugy a számlák után járó, kétféle promill proporcionális adó, mint az állami szállításokra kivetett 1.40 százalékos adó magát a jogi cselekményt terheli és pedig az eladást. Az első esetben a szállítót, második esetben a hatóságot. Ennek fogva, ha az eladás hatóságok részére történik, nem lehet ugyanazt a cselekményt egyszer kétféle promill adóval, másodszor pedig 1.40 százalékos számlabelyeggel megterhelni. Ebben az esetben ugyanis ugyanarra a jogcselekményre kétféle adót is alkalmaznának.

Szükséges volna, hogy a minisztérium erről az alárendelt hatóságokat informálja, hogy a törvény alapelveit helyesen tudják alkalmazni.

TALÁLÓS KÉRDÉS.

— Was ist der Unterschied zwischen einer Nonne und einem Rabiner?

— Nu?

— Die Nonne ist Karabiner und der Rabiner ist Kanone.

US IPARI BIZTOSÁGI BIZTOS TÍMSOARÁN

Timisoarán Table Miklós dr. városi főjegyző neveztek ki ipari biztost. Table dr. már meg is kezdte működését.

FINOM KIS LOKALITÁS.

— Maga aljas csirkefogó, mit néz folyton bele a hátyámba?

— Kell nekem belenézni a maga hátyájába, amikor én osztottam?

BEKÜLDÜLNÉK A HEGYALJAI BOROK

A főkömvelőügyi miniszter sajtóeseti osztályához az egyes szállóvidékekről beérkezett jelentésekkel kitűnik, hogy a hegyaljai borok árai, az utóbbi időben dekahterenként 50—100 lej között mozognak. (Látensenként 5—10 lej). A jelentések szerint a hegyaljai nemes fajborok árai némi szűkülést mutatnak.

TURKULMI JÁTÉK.

— Tudja maga, hogy mi az a türelem?

— Na?

— Ha valaki addig csiklandoz egy villanyoszlopot, amíg a postaigazgató vakarógni kezd.

EGÉSZSÉGÜGYI ENGEDÉLY NÉLKÜL NEM KEZDHETO MEG UJ VALLALATOK MUKODASE.

Az egészségügyi minisztérium 1934. szept. 27. évi 59582. sz. rendelete értelmében minden új vállalat előzetesen tartozik egészségügyi engedélyt szerezni és csak ennek birtokában működhetik. Azok az új vállalatok, amelyeknek egészségügyi engedély iránti kérvényét az illetékes egészségügyi hatóság elutasította, haladéktalanul bezárandók, akkor is, ha az elutasító határozat ellen a fél fellebbezéssel élt.

SAJÁRSZERŰ INFORMÁCIÓ.

— Mi a véleményed a könyvelőmről?

— Hogy egy hülye. De miért kérde?

— Megkérte a legidősebb lányom kezét.

— Na, mit mondtam?

KÉT PÁRNA BESZÉLGET.

— Hogy vagy?

— Rosszul.

— Miért?

— Huzatot kapok.

Megkezdődtek a második belföldi államkölcsön kibocsátásának előkészületei

Bucuresti jelentés szerint a pénzügyminisztériumban, a pénzügyminiszter elnökletével értekezlet volt a második kölcsön kibocsátásának megtárgyalására. Résztvettek a megbeszélésen a pénzügyi alminiszter, az amortizációs pénztár igazgatója és néhány képviselő. A megbeszélések során az a megállapodás alakult ki, hogy

a második kölcsön a belföldi adósságok rendezésének ügyét szolgálja majd.

A kibocsátás több hónapot vesz igénybe, hogy azok számára, akik az állammal szemben fennálló követelésüket kívánják lejegyezni, fennakadás nélkül eszközölhessék a fizetési meghagyás kintalását, amit azután

a kölcsönök lejegyzésénél használnak fel. Elhatározták, hogy az adóbonokat is elfogadják, mégpedig névértékben. Mintegy

hét és fél milliárd lej

ilyen hátralékos államkövetelés lejegyzésére számítanak.

Ugyancsak tárgyalás folyt le a pénzügyminisztériumban Slavescu pénzügyminiszter és Stoicescu Costin, a Nemzeti Bank igazgatója között is. Elhatározták, hogy a legutóbb kibocsátott belföldi kölcsön kötvényeit legkésőbb

január 15-ig kikészítik,

mert február elsején a kölcsöntervezet értelmében megtartják az első sorshuzást.

Miért látszatkonjunktúra hazai nagyiparunk frisskeletű fellendülése?

Erdekes statisztikai adatok új alapítású gyárüzemekről és kereskedelmi vállalatokról.

Nem új megállapítás, hogy az 1934. év nagy ipari fellendülést hozott az országnak. A külföldi iparcikkek behozatalának akadályai nagy keresletet eredményeztek belföldi árukban és ez hozta létre azt a látszatkonjunktúrát, amely addig fog tartani, amíg a normális arucsere meg nem indul az országok között. Az ipari fellendülés azokról az adatokról tűnik ki, amelyek azt mutatják, hogy mennyi új tőke kapcsolódott ismét bele a gazdasági vérkeringésbe, a különféle új alapítások alaptőke-jegyzései és a megmaradt vállalatok tőkeemelési tranzakciói révén. Míg például 1933-ban a bankokból kimenekült és teaurált tőkéből csak 568 millió 963.000 lej és 1932-ben 442 millió 978.300 lej tett ki az ipari és kereskedelmi részvénytársaságok tőkezsaporulata, addig 1934-ben új alaptőkébe és tőkeemelésekbe 1 milliárd 82 millió 588.439 lej fektettek be.

Az új alapítások száma 1932-ben 111 volt, 357.146.300 lej tőkével, a tőkeemelések száma 25, amihez 80.832.300 lej tőkét adtak. Tavaly 161 új vállalatot alapítottak 307 millió 703.600 lej tőkével és 44 tőkeemelést hajtottak végre 260 millió 990.000 lej tőkével. Ugyanakkor 1934-ben az új alapítások száma 177-re emelkedett, 288.760.000 lej tőkével és 52 tőkeemelés volt 793.838.439 lej tőkével. Ezek az adatok azt mutatták, hogy 1934-ben azok a vállalatok, amelyek tulajdonosai a válságot, intenzívebben kezdték dolgozni, tehát új tőkére volt szükségük beruházásra vagy nyersanyagokra. Ezért ugrott fel olyan feltűnően a tőkeemelésekbe fektetett tőkék összege az előző évekkel szemben, amelyekben az új alapítások domináltak a gazdasági talpraállítást.

Az 1934 évi adatok azonban más szempontból is érdekesek. Kitűnik belőlük, hogy a most elmúlt évben egyetlen új pénzintézet sem alakult és alaptőkeemelést is csak öt bank hajtott végre 25.638.430 lej tőkével. Ezzel szemben 57 iparvállalat alakult 116 millió 700.000 lejjel és 30 iparvállalat 731 millió 100.000 lejjel emelte fel az alaptőkéjét. Kétségtelen, hogy

ert a prosperitást a kontingentálási rendszernek köszönheti az ipar.

Igen sok iparágban tulsok új vállalat létesült, a régiéket pedig a konjunktúra kedvéért túlméretezték magukat és most, hogy a nyersanyagellátás nehezebb lett és a piac fellevele képeessége lehanyatlást mutat, korlátozni kénytelenek a termelésüket.

Azt is bizonyítják ezek az adatok, hogy

a kereskedelem alig vette ki a részét ebből a konjunktúrából.

Az elmúlt 1934 évben 118 új kereskedelmi részvénytársaság alakult, 171 millió 50.000 lejjel és 16 hajtott végre tőkeemelést 33 millió 600.000 lejjel. A vegyes cégek frontján kevés mozgást hozott a múlt esztendő. Alig 2 ilyen új vállalat alakult 1 millió lej tőkével és egyetlen tőkeemelést hajtottak végre 3.5 millió lejjel. A biztosító intézeteknél semmiféle változást nem idézett elő az elmúlt év.

MAGYAR MUNKANÉLKÜLI KÉSZÍTETTE EL A VILÁG LEGKISEBB ELEKTROMOS GÉPÉT

Zimmermann István munkanélküli fiatalember Székeshérváron elkészítette a világ legkisebb villamos-gépét. Az egész szerkezet akkora, mint egy házi légy. Négy milliméter hosszú és két milliméter magas a gép. Egy tízed milliméter a kis gép tengelyének átmérője. A szerkezetet saját gyártású mikroszkop segítségével kézzel állította össze Zimmermann, akinek ez a példátlan türelmi munkája hat hónapig tartott. A fiatalember gépe három és fél milliméterrel kisebb, mint a világ eddig ismert legkisebb villamosgépe.

NAGY VALASZTÉK.

— Mit rendeljek? — kérdi Cinege a vendéglőben b' nejtől, akinek nem vette meg az annyira óhajtott kalapot.

— Rendelj borjanyelvet, — mondja az aszszony.

— Nem rendelék olyant, ami már a más szájában volt.

— Rendelj akkor keménytojást.

Lettár előtt olcsó kiadásítás

blind és belföldi

forrókban

Dési Arad, Strada Horia I.

Adó, vám, illeték...

Visszapillantás a liberális kormány adópolitikai intézkedéseire és néhány megjegyzés azokhoz az intézkedésekhez, amelyek még csak ezután következnek.

Irtá: ZIMA TIBOR

Mint ismeretes, az elmúlt év költségvetésének összeállítása alkalmával a liberális kormány, amely nem sokkal előbb foglalta el helyét az ország kormányza mellett, a nehéz viszonyokra való tekintettel az adók és közterhek mérséklését határozta el. Ennek szükségét hirdette a párt már ellenséki helyzetben is és kormányra kerülve, már a következő évi költségvetés okából is meg kellett valósítania ezt a programját, hogy könnyebb legyen a helyzete a választásokon, amelyek ki-nevezését követték. Az adók leszállítása azonban nem egészen sikerült. A külföldi pénzügyi szakértő teljes erővel az adók csökkentése ellen foglalt állást, mert attól tartott, hogy az állam csökkenő bevételei nem lesznek elegendők a külföldi tartozások részleteinek és kamatainak fizetésére. A pénzügyminiszternek ilyenformán meg kellett elegetnie a globális jövedelmi adó eltörlésével s ennek helyén egy enyhébb jövedelmi pótdóval, amely csakugyan könnyített valamit az adózók terhén. Könnyített a kincstár is, mert az új pótdó kivetése és kezelése sokkal kevesebbe került, mint a megszüntetett globális adó.

A részleges adórelormmal tehát jól járt volna mindenki, ha az állam egyéb bevételei fedezték volna a kiadásokat. Maradt azonban majdnem 100 millió fedezetlen kiadás s ha a költségvetés az összeállítása alkalmával már hiányt mutat, az év során ez a hiány csak nőni szokott és soha sem apadni. Így történt ez a tavalyi pénzügyi év során is. Nemcsak a kezdeti hiányt nem sikerült pótolni, mert a tisztviselők leépítésére kezdett akció megfenekelett, hanem az adóbevételek is hónapról-hónapra csökkentek, úgy hogy végül a folyó kiadások fedezésére elegendő bevételek birtokában sem jutott az államkincstár.

A pénzügyminiszter különféle trükkökkel kísérletezett a bevételek fokozása céljából. A globális adó terhének megszüntetése sem hozta meg a kívánt eredményt, mert kiderült, hogy

a kevesebb adót éppen olyan nehezen fizeti a közönség, mint a régi többet.

Jöttek a kamat-kedvezmények a pontosan fizetők részére és a kamatmegterhelések a késedelmesen fizetők terhére. Egyik rendszabály sem növelte az állam adóbevételeit. A hiány megszüntetése pedig olyan parancsoló szükség, amely elől kitérni nem lehet. Mint-hogy az év során végzett kísérletek azt mutatják, hogy a közönség nem tud több adót fizetni, mint a maiak, az egyenes adókkal kapcsolatban tehát adóemelésre gondolni nem lehet. A reform itt legfeljebb arra terjedhet, hogy

erősebben terheltesse meg azokat a foglalkozást ágak, amelyek a mai rossz viszonyok között is elég jól kereknek.

Emelni csak a közvetett adókat és illetékeket lehet, amelyeket nem tiszta adó formá-

jában fizet meg a közönség. A fogyasztási cikkek adójának emelése a közönség nem veszi úgy észre, mint az egyenes adókat.

Meg fog drágulni néhány elsőrendű szükségleti cikk, emelkedni fognak a közszolgáltatások díjai

és bár ezek számára csak néhány banis ár-emelést fognak jelenteni, az ország egész területéről egy éven át mégis összehozhatnak néhány száz milliót, amennyire a pénzügyminiszternek szüksége van.

A fogyasztási adók és közszolgálati illetékek — belyegek, díjak, stb. — emelése azonban végeredményben az életet fogja megdrágítani. Tisztaban van ezzel a kormány is,

MAGASISKOLA SZALLODAVEZETŐK BESZÉLÉSE

Bécsben a hó 9-án nyílik meg a XVI-ik nemzetközi jellegű tanfolyam szállóigazgatók részére. A tanfolyam május hó végéig tart és annak elvégzéséről vegbizonyítványt ad. A részletekre vonatkozó felvilágosításokat a tanfolyam igazgató-sága szolgál. Címük Bécs I. Kurten-gasse 6.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”

CIPOTRANZACIÓ

ANAD,

(Piata Avian tanca 21.)

kisiparosok által készített

elegáns

cipőt kaphat

olcsó árban!

Folynak már a Budapesti Nemzetközi Vásár nagyarányu előkészületei

A közép-európai idegenforgalomnak áprilisban és májusban való fokozása céljából a Budapesti Nemzetközi Vásár kezdeményezésére a párizsi, milánói, pozeni, és budapesti vásárok között rendkívül érdekes meg egyezés jött létre. E meg egyezés lényege: az említett áru- és utazási vállalatok által járó különböző utazási kedvezményeknek oly-ként való egybekapcsolása, hogy egyrészt dél fe-lől Népolyból és Génuból a milánói, budapesti és párizsi vásárok megtekintésével, másrészt pedig ezekről Hamburgból, Brémából, és Dunaigból vagy Gdyniából, Berlinen, illetve Breslaun keresztül a pozeni, és ismét a budapesti és párizsi vásárok megtekintésével biztonságosan egy egész közép-európai átvonuló, két-három hetre terjedő rend-kívüli kedvezményes forrást utazást. A negy vá-sár e nagyszabású utazási kedvezményének propa-gandája céljából közös prospektus kiadását ter-vetzi és különleges propagandát kíván kifejteni különösen Észak-Európában, Angliában és Ame-rikában. A Budapesti Nemzetközi Vásár magyar utépitési csoportjának jelentősége különösen azért domborodik ki, mert a magyar állam éven-e több mint tíz millió pengőt irányzott elő utépitésekre. E csoporttal egyidejűleg a Magyar Mérnök- és Építészegylet utúgyi kongresszus. szervez, amely-nek célja többek között a Sztambul és Athén felé irányuló autótutaknak Magyarországon való to-vábbépítését is szorgalmazni. Eppen ezért külö-nösen a közeli-keleti államok részéről is élénk ér-deklődés várható a magyar utépitési csoport iránt.

de a várható következménnyel szemben az-zal érvelnek, hogy még így is olcsóbb lesz ná-lunk az élet, mint más országokban, másrészt pedig, hogy a költségvetési kiadások további leszorítását folytatni nem lehet. Lehetetlen minden évben tovább kitolni a legszüksége-sebb állami teendőket, amelyek pénz hiánya miatt évek óta halasztódnak. Meg kell kísé-relni ezen a módon élénkíteni a termelést, több kereseti alkalmat nyújtását a lakossá-gnak, egyezsével visszaheleyni az államot re-gi szerepébe, amikor a gazdasági élet legfőbb mozgatója, a legnagyobb megrendelő, a leg-főbb pénzügyorras volt. Ezt a szerepet természe-tesen egy-két év alatt nem nyerneti vissza az állam, de egyszer meg kell kezdeni az norma-lis viszonyokhoz való visszatérést.

A program mindenesetre dícséretes, a kérdés csak az, hogy az ország pénzügyi ere-je, a polgárok jövedelmi viszonyai bírják-e már ezt a programot, amelyet bizonyosan könnyebb volt a pénzügyminiszterium hivatali szobáiban kieszélni, mint a gyakorlatban meg-valósítani.

A TULAJDONJOG FENTARTÁSÁT A KÖNYSZEREGYEZSEKNEL IS BESZÉLTATNI KELL.

A könyvszerregyezségi eljárásról szóló törvény szakasza nem érinti a tulajdonjog fentartására vonatkozó igényt, hogyha az áru tulajdonjog fentartásával lett eladva. (Legfőbb senmtőszék III. 746—1934.)

ISMÉT MEGHOSSZABBÍTOTTAK A GÉPKÖCSITULAJDONOSOK ADÓFIZETÉSI HALÁDEKAT.

A pénzügyminiszter február elsejéig meghoz-szabbította azt a határidőt, amely alatt a gépkocsitulajdonosok büntetés terhe nélkül rendez-nek az állammal szemben levő adóhátralékaikat.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Incasurător din Arad face cunosut mem-brilor cari sunt in res-tanta cu cotizatiunile lor, sa achite restanta in in-tereseul lor propriu, fund-ata in conformitate cu lu-lu 14 si 15 din statute cautatea lor de memori-respira automatic adica daca membrul de-ce-dea in tre timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt sca-dente dupa urmatorii membri decedati:

Az aradi iparosok Te-metke-sei Segélyző Cso-portja igazgatósága ér-tesíti a csoport azon tagjait, akik halálozasi-járulékaikkal hátralék-ban vannak, azt saját érdekükben rendezze-k, mert a csoport szabály-zatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági jo-guk automatián megszű-nik, azaz ha a tag köz-ben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következ-ő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban 805. Adalbert Do-roghy Béla.

In grupa B. csoportban 804. Sot. lui G. Bar-tigh Györgyné, 806. Anton Ligeti Antal,

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civi-le de Benefacere din Arad pun aceasta co-munica-cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numarul curent:

Az Aradi Polgári Jó-tékony Egyesület Ha-lálesetet Segélyző Cso-portja igazgatósága es-uton közli a tagjai-val, hogy a halálozasi-járulékok a következ-sorszámokig esedéke-sék:

In grupa I. csoportban: Cioban Maria 726, E. Kabath Imre 727, Adalb. Doroghy Béla 728, Vad. I. Sturm Carol 729, Vad. I. Ioan Jakab János 730.

In grupa II. csoportban: Sot. I. Mihai Pecican Mihályné 827, Vad. lui Ioan Varga Jánosné 828, Ungár Johanna 829, Vad. I. dr. Gavril Mészáros Gáborné 830.

Totodată rugăm mem-brii nostri, sa se pre-zinte in biroul nostru spre preschimbarea car-netelor conform dispo-zițiilor lor statutelor noi apărute in No. 169, al Mon. Of.

Kérjük egyuttal a tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerin-már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicseré-lése végett a Csoport irodájában megjelene-sziveskedjenek.

Szombaton este

disznótoros vacsora

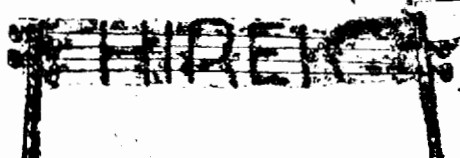
erdélyi vargabéles, parkett-tánc

az aradi Iparos Otthon

vendéglőben

DISZTEREM NYITVA

A nagvérdemű közönség szíves pártfo-gását kéri Hagyo Jozsef vendéglo-s,

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árendamenny.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Csanád, Industriazilior-Iparos Otthon.

— Román nyelvkurzus az aradi ipartestületen. Az aradi ipartestület vezetősége elhatározta egy román nyelvkurzus létesítését. A kurzus 3 hónapig tartana heti 2 előadással az esti órákban. Érdeklődők jelentkezhetnek naponta a hivatalos órák alatt a titkárnál, aki bővebb felvilágosítással szolgat.

— A kormány nem engedélyezte a szeszelosztás koncesszionálását. Beszámoltunk már azokról a tárgyalásokról, amelyeket a szeszmonopol vezérigazgatósága felvetett a szeszelosztásnak az egész országra történő koncesszionálása érdekében. A terv szerint, a szeszelosztást az egész ország területén egy vállalat vette volna át, öt vezető fővárosi nagybanc finanszírozása mellett. A hónapok óta folyó tárgyalások teljesen megszakadtak, mert a kormány nem járult hozzá a szeszelosztás koncesszionálásához. A szeszelosztást tehát, úgy, mint eddig, a már felállított, vagy ezután felállítandó kerületi raktárak fogják végezni.

MEGSZUNT TIMISOARAN EGY FODRÁSZÜZLET...

A napokban Szeibert Jakab timisoarai fodrászmesternek a Bul. Berthelot utcában lévő fodrászüzletében megjelent az adóvégrehajtó. Közölte a fodrászmesterrel, hogy 13.000 lej adótartozása miatt az üzlet butorberendezését lefoglalják és elviszik. Néhány perc múlva kocsi állt meg a fodrászüzlet előtt, amelyre felrakták a butorokat és elszállították. Szeibert Jakab üzlete 25 év óta áll fenn. A jövővi iparosnak Timisoarán az Erzsébetvárosban saját háza van.

Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

átfelelni, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

ROMANTIKA.

Kohnéknál szilveszteri muláság van. A fiatal Grün mindig a Kohn-lány mellett ül és állandóan ezt hajtogatja:

— Alig várom, hogy éjfél legyen és leoltsák a villanyt.

— De Grün ur, — szolt Kohn Zsófia szégyenlősen.

Végre éjfél lesz, leoltják a villanyt, a Kohn Zsófia vár, de nem történik semmi.

— Hallja, Grün ur, — mondja mérgesen — minek volt magának olyan fontos, hogy sötét legyen?

— Azért, — feleli Grün boldogan vigyorogva — mert egy toaletthibám volt és a sötétben rendbe hoztam.

Téli ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fiók: Strada Bratiana 11.

MÉGSEM ADJAK VISSZA

A SZOCIÁLEMEKNEK A TIMISOARAI MUNKÁSOTTHONT.

A timisoarai munkásotthont annakidején a város árverésen vette meg. A szociáldemokraták most kérték a várost, adja át eredeti rendeltetésének az épületet, A város vezetősége, hír szerint, elutasítja a kérelmet, mert a munkásotthonba iskolát akar elhelyezni.

Világos, 3 részből álló nagyobb

udvari műhely

bádogos, cimpesztő, butorasztalos,
kelekötő, bőrdőző, kárpitos műhelynek

azonnal kiadó

Kneffel házban, Bul. Reg. Ferdinand I. 27.

MUNKACSERE

Írta: PECZELY JÓZSEF.

Az ember eleresztette a kaszát.

— Elég! — dörögte.

Aztán nekifogott a marokverésnek. Így van az, szaladt a fejében, ha a kaszát után nincs marokverő! Hiszen, ha az asszony?!...

Fugett egyet. No, ezt nem hagyja annyiban. Ha feleség, hát legyen feleség. Segítsen. Otthon ugyanis csak szőszmötöl egész nap...

Már a telehold belevigyorgott a bágyadosó szürke estbe, amikor az ember betaszította az uccaajtót.

A menyecske éppen asztalt terített az ámbitus alatt s aztán egyszeriben hozta a jó meleg télt.

Az ember nyelt egy kesernyét. Azzal együtt lenyomta a szándékát is. Előbb eszik. Majd csak azután...

Ugy is lett.

Mikor az utolsó falatot lenyelte, megköszörülte a torkát:

— Ennekutána nem így lesz!

A menyecske kérdőleg nézett az emberre.

— Hát hogy?

— Kigyűsz te is, oszt vered utánam a marokot!

— Hát az itthoni munka?... A gyerekek, a malacok, tehen, takarítás?...

— Azt elvégezheted délig!

— Sokszor estig se!

— Az csak beszéd!... Ugyan mi számot tevő dolgoz van neked? Semmi! Ha én neki fognék, egy óra alatt cakumpakk tennék mindent!

— Kend?

— En!

— Hát akkó — egyenesedett ki a menyecske — toróbálja mög kend! Csöréjünk munkát! Holnap én megyek aratni. Nem először lesz a kasza a kezembe! Az csak egyféle! De kendnek itt lesz szőszmötöl dolga holnap!

Az ember legyintett a kezefejével, ami a menyecskét még nagyobb tüzre lobbantotta. Csak úgy pergett a nyelve, amint egymás végébe sorakoztatta:

— Az ágyakat fölvetni, a házat kiáporítani...

butorokat letörölni, a tehenet megfejni, kihajtani, a malacokat ellátni, az aprójószágoknak vizet, ocsut adni. Vigyázni, hogy a héja közibük ne csapjon. Van egy kis tarka ruha, azt kimosni. A Janikát megmosdatni, felöltöztetni, fésülni. Vigyázni rá egész nap. A libákat megtömni reggel, este. Van egy köcsög tejfel, abból vaját köpülni. Ebédet, vacsorát főzni...

Az ember a szopora szavakra csak a vállát rángatta:

— Egy órai munka az egész! Azazhogy nem is munka!

A menyecske két szeme szinte szikrázott:

— Jól van! Rendbe van! Hát akkó holnap én megyek aratni!

S másnap hajnalban csakugyan a menyecske vetette vállára a kaszát.

Az ember nevetve dobta utána:

— Eriggy!

S leült a pitvarajtó előtti lócára. Elővette a pipát. Megtölte. Majd masinát rántott. Még a szemét is behunyta az időre, amíg tüzre kapott a trafik. Aztán szétvetette a csizmákat s elnézegett az udvaron piszmogó aprójószágokat. Közbe azt számított, hogy mihez is fogjon először...

— Egy füst alatt okkal-móddal többet is lehet végezni! — rángatta a szemöldökeit. — Azért nem boldogulnak az asszonyok, mert az eszük nem ér odáig! Lám, ott a vaj...

Ugy is tett. A köpülőbe beleöntötte a tejfelt s odakötötte a hátára, hogy míg ide-oda megy, az alatt magától kiköpülődik a tejfel...

Az ágyakat egy-kettőre terítette. Négy-öt seprűrántással a takarításon átesett. Majd befordult a kamarába, egy szakajtóba ocsut szedett s azt kiszórta a baromfiaknak. A tehenet megfejte, a malacoknak csávát készített...

Az idő szaladt. Nem baj! Hisz alig volt már hátra valami. De mi lesz az ebéd? Hm. Ezirányban nem tett semmi említést az asszony...

Megcsóválta a fejét.

— Nini! Itt meg a tarka ruha! Aló be a kamarába! Hát még mit nem?

Nagy nyálákkal volt a ruha. Amint vitte, feldőntött egy csöréptálat. Abból kiömlött a beázott tengeri. Erről eszébe ötlött, hogy a libákat is meg kellett volna tömni...

Megvakarta a tarkóját.

Hirtelen hangos sivazkodás csapódott a fülébe.

— Hü!... A Janika!...

Leszaladt a kertbe. Janika ott feküdt a földön. Lába az égnek. Egy nagy darázssal hadakozott...

— Megszurt?...

Lehajolt, hogy fölemelje. Erre a tejfel mind a Janika nyakába zudult...

Ekkor már kifogyott a békétüresből. A köpülőt földhöz vágta s sebes léptekkel kiindult a földre...

Az asszony egy kereszt árnyékában heverészt...

Az ember végigszalajtott a szeméit a buza táblán s egyszerre látta, hogy itt se haladt a munka semmit.

A kasza ott hevert a mesgye szélén. Fölvette s belevágott a buzába...

Az asszony a kaszasuhintásra föltekintett:

— Hát kend?...

Az ember hátraintett:

— Eriggy haza!

A menyecske egyszeriben tudott mindent. De azért fölkerdezte:

— Miért?

Az ember, mintha nem hallotta volna, csak vágta a rendet...

— Otthon rendben van minden?

Hogy ez a kérdés is süket fülekre talált, hoztette:

— Akkó tán kinn is maradhatnék, markot verni?...

Az ember leeresztette a kaszát:

— Hallod-e? Ne veszkögy!... Eriggy, oszt főz is valamit!

A menyecske odasimult az urához s megismogatta borostás állát:

— Olyan perkellet sikeritek kendnek estére, hogy azt még a király is megehetné!

Azzal sebesen megindult a mesgye vonalán hazafelé...

Az ember hosszasan elnézett az asszony után. Majd amikor pirosbabos fejkendőjét elnyelte a buzatenger, ujfent nekidőlt a munkának. S most már mintha a kasza is könnyebben suhant volna, a torzások fölött...